

Postanowienie z dnia 23 marca 2000 r.

I PKN 671/99

"Wykrycie" uchwały Sądu Najwyższego nie dotyczącej tego samego stosunku prawnego nie stanowi podstawy wznowienia postępowania (art. 403 § 3 KPC).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 marca 2000 r. sprawy z powództwa Władysława G. przeciwko Urzędowi Gminy w D.B. o wznowienie postępowania, na skutek kasacji powoda od postanowienia Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 6 sierpnia 1999 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Władysław G. wniósł w pozwie z 7 maja 1993 r. o przywrócenie do pracy w pozwanym Urzędzie Gminy w D.B. W uzasadnieniu podał, że rozwiązano z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia z dniem 2 kwietnia 1993 r. z powodu przebywania w pracy w stanie nietrzeźwości w dniu 16 marca 1993 r. Według powoda fakt ten nie miał miejsca.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu wyrokiem z dnia 20 października 1993 r. oddalił powództwo. Sąd ten ustalił, że powód zatrudniony był w pozwanym Urzędzie Gminy, jako inspektor do spraw wodociągów od dnia 19 lutego 1973 r. do 2 kwietnia 1993 r. Dnia 16 marca 1993 r. w pozwanym Urzędzie odbyło się posiedzenie Zarządu Gminy. Tego dnia powód, nie informując przełożonych ani nie wpisując się do książki

wyść, opuścił zakład pracy, udał się do miejscowej hydroforni celem ustalenia przyczyny braku wody w urzędzie, a następnie z powodu złego samopoczucia pojechał do lekarza do odległego o 26 km I. Około godziny 17⁰⁰ powód powrócił do Urzędu Gminy, gdzie trwało posiedzenie zarządu. W związku z tym, że tego dnia czas pracy wszystkich pracowników urzędu wydłużony był do godziny 17³⁰, poproszono powoda o zreferowanie jednego z tematów omawianych na posiedzeniu. Jak zeznali świadkowie, powód przybył na posiedzenie zarządu w stanie nietrzeźwości. Czuć było od niego woń alkoholu, miał niewyraźną mowę, nieskoordynowane ruchy, zachowywał się w sposób arogancki i obraźliwy. Podjęte próby wezwania policji nie powiodły się, powód zaś opuścił zakład pracy twierdząc, że jest już „po godzinach”. W protokole z posiedzenia zarządu odnotowano, że pracownik Władysław G. przyszedł do pracy w stanie wskazującym na spożycie alkoholu. Fakt ten w pisemnych oświadczeniach potwierdzili wszyscy członkowie zarządu. Od następnego dnia, tj. 17 marca 1993 r. do dnia 6 maja 1993 r., powód przebywał na zwolnieniu lekarskim. Pozwany pismem z dnia 30 marca 1993 r. rozwiązał z powodem umowę o pracę na podstawie art. 52 KP podając jako przyczynę rozwiązania ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, tj. przebywanie w pracy w stanie nietrzeźwości. Sąd Rejonowy uznał za udowodnione, że powód przebywał w pracy w stanie nietrzeźwości, w związku z czym zakład pracy prawidłowo postąpił rozwiązując z nim umowę o pracę.

Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy wyrokiem z 9 grudnia 1993 r. oddalił rewizję powoda od wyroku Sądu Rejonowego. Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe oraz właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, wyprowadzając z niego trafne i logiczne wnioski. Zdaniem tego Sądu, Sąd pierwszej instancji słusznie przyjął, że w braku badania krwi powoda, zeznania świadków są wystarczającym środkiem dowodowym służącym udowodnieniu stanu nietrzeźwości powoda. Sąd Rejonowy słusznie dał wiarę zeznaniom członków zarządu, którzy zgodnie zeznali, że 16 marca 1993 r. powód był pod wpływem alkoholu, a pominął zeznania lekarza oraz pracownika hydroforni, gdyż świadkowie ci widzieli powoda znacznie wcześniej, kiedy był trzeźwy. Zdaniem Sądu, zeznania pracowników Urzędu Gminy i członków zarządu opisujące sposób bycia powoda, jego zachowanie i wygląd dowodzą w jakim wówczas powód był stanie. Zeznania te są zbieżne, uzupełniają się nawzajem oraz zamykają w logiczną całość.

Dnia 11 grudnia 1997 r. powód Władysław G. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego omówionym powyżej prawomocnym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. W uzasadnieniu skargi powód podniósł, że powyższe orzeczenie „wydane zostało z naruszeniem prawa polskiego, jak również prawa międzynarodowego” oraz zaistniały określone w art. 403 § 2 i § 3 KPC podstawy wznowienia. Podstawami tymi, według powoda, jest „wykrycie wyroku Sądu Najwyższego (Uchwała Izby Administracji, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 marca 1993 r., I PZP 68/92) oraz uzyskanie w dniu 4 listopada 1997 r. nowego środka dowodowego w postaci decyzji o rozwiązaniu umowy o pracę z dnia 30 marca 1993 r.” Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy, wydanym na posiedzeniu niejawnym, postanowieniem z 15 grudnia 1997 r. orzekł merytorycznie i odrzucił skargę o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu postanowienia Sąd ten podkreślił, że wskazane przez powoda przyczyny wznowienia nie odpowiadają określonym w art. 403 § 2 i § 3 KPC podstawom wznowienia. Podstawą taką nie jest przytoczone przez powoda orzeczenie, ponieważ wyraża ono stanowisko w innej, nie dotyczącej powoda sprawie, jak również nie jest nią „decyzja” o rozwiązaniu umowy o pracę, od której się powód odwołał i której dotyczy skarga. Od tego postanowienia kasację wniósł powód, podnosząc zarzut naruszenia art. 403 § 2 i §3 KPC, co miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 24 marca 1998 r. uchylił zaskarżone postanowienie, zniósł postępowanie wywołane wniesieniem skargi o wznowienie postępowania i przekazał sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy. Sąd Najwyższy wskazał na powstałe w postępowaniu dotyczącym odrzucenia skargi uchybienia skutkujące nieważnością tego postępowania. Przyczyną nieważności było rozpoznanie skargi przez sąd, który był niewłaściwy. Na podstawie art. 405 KPC zdanie drugie do wznowienia postępowania właściwy jest ten sąd, który ostatnio orzekł co do istoty sprawy. Sąd rewizyjny oddalając rewizję nie rozpoznał sprawy co do istoty ponieważ nie orzekł reformatoryjnie. Oznacza to, że właściwym do rozpoznania skargi był sąd pierwszej instancji. Drugą przyczyną nieważności było rozpoznanie i odrzucenie skargi na posiedzeniu niejawnym zamiast na rozprawie. W ten sposób pozbawiono stronę możliwości obrony swoich praw. Sąd rozpoznający skargę o wznowienie postępowania na posiedzeniu niejawnym powinien zbadać skargę od strony formalnej: to czy została wniesiona w terminie i czy wskazana przez

skarżącego przyczyna wznowienia jest przewidziana przez prawo. Natomiast rozpoznanie słuszności przytoczonej przez powoda przyczyny, jej rzeczywistego istnienia, powinno być przedmiotem badania na rozprawie. Z tych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie i zniósł postępowanie wywołane wniesieniem skargi jako nieważne.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu postanowieniem z dnia 26 marca 1999 r. wydanym na rozprawie odrzucił skargę Władysława G. o wznowienie postępowania. Zdaniem sądu pierwszej instancji, wskazane przez powoda przyczyny nie odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia. Na podstawie art. 403 § 3 KPC można żądać wznowienia postępowania wtedy, gdy wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym, został uzyskany za pomocą przestępstwa, w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, jak również w przypadku późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego. W przedmiotowej sprawie wyrok na, który powołał się powód odnosi się do zupełnie innego, nie dotyczącego powoda, stosunku prawnego, zaś „decyzja” zakładu pracy o rozwiązaniu z powodem umowy o pracę nie stanowi okoliczności faktycznych o jakich mowa w art. 403 § 2 KPC. Powoływanie się powoda na to, że powyższe oświadczenie zakładu pracy zostało doręczone dopiero 4 listopada 1999 r., gdy osobiście zażądał wydania z akt osobowych, jest nieuzasadnione gdyż jak wynika z akt sprawy zostało mu skutecznie doręczone 2 kwietnia 1993 r. Z kolei przytoczona, w obszernych pismach uzupełniających skargę o wznowienie, „nowa” podstawa wznowienia w postaci przerobienia kserokopii pisma pozwanego z 12 maja 1993 r., nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ Sąd dysponował wierną kopią tego pisma, a nadto oryginałem znajdującym się w aktach osobowych powoda. Również zarzut fałszywych zeznań nie zasługuje na uwzględnienie gdyż nie został, tak jak wymagają przepisy, ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym.

Zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Inowrocławiu z dnia 26 marca 1999 r. wniósł powód, żądając zmiany zaskarżonego postanowienia, „dopuszczenia wznowienia” i przekazania do ponownego rozpoznania sprawy innemu sądowi niż Sąd Rejonowy w Inowrocławiu. Jako „nową” podstawę wznowienia powód przytoczył nieważność postępowania, gdyż, zdaniem powoda, Sąd Rejonowy nie przesłuchał stron i nie rozpoznał sprawy co do jej istoty, przez co pozbawił powo-

da możliwości obrony. Ponadto powód podniósł, że Sąd który rozpatrzył sprawę był niewłaściwy oraz podtrzymał wszystkie dotychczas powoływane podstawy wznowienia.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy postanowieniem z 6 sierpnia 1999 r. oddalił zażalenie powoda. Zdaniem tego Sądu, Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił, iż skarga nie jest oparta na żadnej z wymienionych w art. 403 KPC podstaw wznowienia postępowania. Wskazywane przez powoda dowody z dokumentów - pismo pozwanego z 12 maja 1993 r., decyzja pozwanego z 30 marca 1993 r. o rozwiązaniu umowy o pracę, koperta i druk potwierdzenia odbioru zawierające datę informacji zwrotnej poczty - należały do środków dowodowych, które stanowiły przedmiot poprzedniego procesu i z których powód korzystał lub mógł skorzystać w tym właśnie procesie. Z kolei zarzut pozbawienia powoda obrony swoich praw jest całkowicie bezpodstawny, gdyż Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę na rozprawie, w obecności obu stron, przy czym powód wyraził zgodę na prowadzenie rozprawy bez swojego pełnomocnika. Również powoływanie się na niewłaściwość sądu jest nieuzasadnione, gdyż zarówno z przepisów ustawy jak i wydanego w tej sprawie orzeczenia Sądu Najwyższego wynika, że to właśnie Sąd Rejonowy jest sądem, który w pierwszej instancji powinien rozpatrzyć skargę. Sąd ten na podstawie art. 405 KPC był właściwy do rozpoznania skargi, zaś „podjęta przez powoda próba rozszerzenia podstaw skargi w samym zażaleniu nie mogła wywołać skutku prawnego, skoro w postępowaniu przed Sądem Rejonowym powód tej podstawy wznowienia nie powołał”.

Kasację od postanowienia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 6 sierpnia 1999 r. wniósł powód zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 401⁴ pkt 2, art. 403 § 1, 2, 3 KPC oraz naruszenie przepisów postępowania, art. 375, 379 pkt 4 i 5 oraz 413 KPC poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Powód wniósł o uchylenie lub zmianę zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 marca 1999 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona. Zarzut naruszenia art. 401⁴ pkt 2 KPC nie stanowi w istocie rzeczy przytoczenia podstawy kasacyjnej, ponieważ Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera tak oznaczonego przepisu. Przepis art. 413 KPC nie był stosowany, ponieważ rozpoznawana skarga nie dotyczyła udziału lub zachowa-

nia żadnego sędziego, a jej podstawą było wykrycie wyroku i uzyskanie nowych dowodów. Zarzut naruszenia tego przepisu jest niezrozumiały, gdyż powołane w jego uzasadnieniu pismo [...] podpisane przez sędziego nie stanowi żadnego rozstrzygnięcia sprawy.

Nie jest też jasne na czym miałyby polegać naruszenie art. 403 § 1, 2, i 3 KPC. Niewątpliwie nie zostało stwierdzone popełnienie przestępstwa prowadzącego do wydania wyroku w sprawie, której dotyczy rozpoznawana skarga o wznowienie postępowania. „Wykryty” przez powoda wyrok to uchwała Sądu Najwyższego nie dotycząca tego samego stosunku prawnego w rozumieniu art. 403 § 3 KPC. Przepis art. 403 § 2 KPC również nie został naruszony, skoro powód powoływał się jako na nowy dowód na „decyzję” pozwanego w sprawie rozwiązania stosunku pracy. Pismo to nie było nowym dowodem w rozumieniu tego przepisu. Sprawa, której dotyczy rozpoznawana skarga związana była właśnie z tym pismem („decyzją”). Przepis art. 403 § 2 KPC nie zawiera też upoważnienia do ponawiania postępowania dowodowego w sprawie prawomocnie zakończonej ani do przeprowadzania kolejnej analizy i oceny tego postępowania. Nie został naruszony przepis art. 375 KPC. Sąd drugiej instancji prawidłowo rozpoznał zażalenie powoda na posiedzeniu niejawnym (art. 397 § 1 KPC). Sąd Najwyższy nie stwierdza też nieważności postępowania, której przesłanki wymienione są w art. 379 KPC.

Z powyższych względów należało oddalić kasację jako pozbawioną usprawiedliwionych podstaw.

=====